

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет

МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ

Випуск XVII (2)

Альманах

Херсон – 2017

УДК 378.4
ББК 74.580.4

Магістерські студії. Альманах. Вип. 17 (2). – Херсон. ХДУ, 2017 – 243 с.

Рекомендовано до друку вченою радою ХДУ (протокол № 11 від 27.03.2017 р.)

Редакційна колегія: *Тюхтенко Н.А.*, канд. екон. наук, професор кафедри, проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи (голов. ред.); *Юркова Т.Ф.*, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту (відп. секр.); *Левченко М.Г.*, канд. пед. наук, професор кафедри, заслужений працівник культури України, декан факультету культури і мистецтв; *Пилипенко І.О.*, д-р геогр. наук, доцент, декан факультету біології, географії і екології; *Мохненко А.С.*, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства; *Песчаненко В.С.*, д-р фіз-мат наук, професор кафедри інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики; *Голяка С.К.*, канд. біол. наук, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту; *Кузовова Н.М.*, канд. іст. наук, доцент кафедри історії України та методики викладання; *Лось О.М.*, канд. псих. наук, доцент кафедри математично-природничих дисциплін та логопедії; *Полещук С.В.*, канд. біол. наук, доцент кафедри корекційної освіти; *Храпко Т.А.*, канд. пед. наук, доцент кафедри технологічної освіти та побутового обслуговування; *Суворова Т.М.*, канд. філ. наук, викладач кафедри англійської мови та методики її викладання; *Гавловська А.О.*, старший викладач кафедри галузевого права; *Омельчук Ю.О.*, викладач кафедри мовознавства.

Автори опублікованих праць несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

УДК 378.4
ББК 74.580.4

© ХДУ, 2017
© Редакційно-видавничий
відділ ХДУ, 2017

Адреса: Херсонський державний університет,
вул. 40 років Жовтня, 27, (Університетська, 27), м. Херсон, Україна, 73000

на поперечних зрізах, що, можливо, пов'язане з вираженою агрегацією високомолекулярних компонентів та зниженням осмотичного тиску аксоплазми.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Грудень М.А. Нейротрофические факторы и антитела к ним: участие в развитии нейроиммунных реакций при различных нарушениях нервной системы / М.А. Грудень, В.В. Шерстнев, Н.М. Ефремова, Е.И. Елистратова, Л.В. Стаховская, В.И. Скворцова // Сб. науч. трудов Юбилейной X конференции "Нейроиммунология". – М., 28-31 мая 2001 г. – Т. 2. – С. 34-35.
2. Гусев Е.И. Демиелинизирующие заболевания центральной нервной системы / Е.И. Гусев, А.Н. Бойко // Consilium medicum. – 2002. – № 2. – С. 12–18.
3. Касяненко Ю.А. Обґрунтування патогенетичного лікування аутоімунних процесів при демієлінізуючих захворюваннях / Ю.А. Касяненко, Л.Д. Пічкур // Трансплантологія. – 2005. – № 4. – С. 82-87.
4. Колотушкина Е.В. Моделирование процессов миелинизации и демиелинизации в культуре клеток мозжечка крысы / Е.В. Колотушкина, Т.А. Пивнева, Л.И. Соколова, Д.А. Василенко, Г.Г. Скибо // Нейрофизиология. – 2000. – Т. 32, № 6. – С. 437-444.
5. Маркова О. Результаты лечения экспериментального аллергического энцефаломиелита с помощью суспензии аллогенного эмбрионального мозга / О. Маркова, В. Цымбалюк, Л. Пичкур, Л. Лобинцева // 3-й Съезд нейрохирургов России. – Санкт-Петербург, 4–8 июня 2002 г. – С. 471.
6. Мельник Н.О. Морфометричні показники нейронів стовбура головного мозку та спинного мозку при де мієлінізації після лазерного опромінення та використання препарату "Реміф" / Н.О. Мельник, Ю.Б. Чайковський, Ю.С. Плаксієв, С.О. Мамілов // Вісник морфології. – 2004. – Т. 10. – № 2. – С. 312-315.
7. Справочник по формулированию клинического диагноза болезней нервной системы / Под ред. В.Н. Штока, О.С. Левина. – М.: ООО «Медицинское информационное агентство», 2015. – 520 с.
8. Цимбалюк В.І. Нарощування клітин-попередників олігодендроцитів ембріонального мозку людини в культурі та дослідження їх потенціалу ремієлінізації / В.І. Цимбалюк, І.Г. Васильєва, Н.П. Олексенко, Н.Г. Чопик, О.І. Цюбко, О.С. Галанта // Трансплантологія. – 2005. –Т. 8, № 3. – С. 40-45.

Рекомендує до друку науковий керівник доцент О.М. Гасюк

УДК 612.821-053.6

Свенко А. Д.

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОЯВУ ТРИВОЖНОСТІ У ЛІЦЕЇСТІВ

У статті розглядається вплив тривожності на психофізіологічні аспекти – функціональний стан та навчальну діяльність ліцеїстів.

Ключові слова: тривожність, функціональний стан, юнацький вік, психофізіологічні аспекти, навчальна діяльність.

The article considered the anxiety influence on psychophysiological aspects – functional state and learning activity of Lyceum students.

Key words: anxiety, functional state, adolescence, psychophysiological aspects, learning activity.

В умовах нестабільного сьогодення з його соціально-економічними негараздами, невпевненістю в завтрашньому дні, ростом насилля у суспільстві все частіше розвиток особистості супроводжується переживаннями негативної модальності і, перш за все, високою

тривожністю, що дегармонізує становлення особистості. Тривожність – це властивість людини, яка виражається у здатності постійно чи ситуативно переходити в стан підвищеного непокоєння, відчувати страх і тривогу в специфічних соціальних ситуаціях [1, с. 26]. Науково достовірне знання про причини виникнення, особливості впливу тривожності на функціональний стан та навчальну діяльність ліцеїстів, особливо на порозі їх вступу в доросле життя є важливим завданням сучасної психофізіології. Отже, тема даного дослідження є актуальною.

Мета нашої роботи базувалася на аналізі особливостей впливу тривожності на функціональний стан та навчальну діяльність ліцеїстів. Відповідно до мети дослідження були поставлені такі завдання:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми та уточнити зміст понять «функціональний стан» та «тривожність».
2. Охарактеризувати особливості психічного розвитку ліцеїстів в юнацькому віці.
3. Розкрити причини виникнення тривожності та проаналізувати особливості її впливу на навчальну діяльність.
4. Експериментально дослідити вплив тривожності на функціональний стан та навчальну діяльність ліцеїстів.
5. Проаналізувати стратегії та зміст допомоги тривожним школярам.

Об'єктом дослідження слугував взаємозв'язок функціонального стану, тривожності та навчальної діяльності ліцеїстів.

У процесі дослідження для вирішення поставлених завдань був застосований комплекс теоретичних та емпіричних методів: аналіз та систематизація науково-теоретичних джерел з проблеми дослідження, включене спостереження, аналіз ефективності навчальної діяльності ліцеїстів, тестування, методи статистичної обробки даних та методика дослідження ЧСС [3, с. 59; 4, с. 42].

У результаті роботи дійшли до таких висновків:

1. Тривожність – це переживання емоційного дискомфорту, передбачення небезпеки, що є вираженням незадоволення значимих потреб людини. Тривожність є стійким особистісним утворенням, яке зберігається тривалий період часу. Як складне психофізіологічне утворення тривожність має складну будову, яка включає когнітивний, емоційний та операційний аспекти.

2. Юнацький вік – це період стабілізації особистості, формування системи стійких поглядів на світ і своє місце в ньому. Інтенсивно розвивається самоповага, саморегуляція, зростає контроль за власною поведінкою та емоціями. В старшому шкільному віці складаються основи наукового і громадянського світогляду, формується потреба в трудовій діяльності.

3. Тривожність – це специфічний вид стану людини, який проявляється у взаємодії особи з різними компонентами освітнього середовища і закріплюється в цій взаємодії. Тривожність на різних етапах навчання неоднорідна, спричинюється різними факторами і проявляється в різних формах. У формуванні тривожності виділяють ситуаційні фактори (безпосередня взаємодія з компонентами освітнього середовища) та індивідуальні фактори (темперамент, характер, самооцінка тощо). В даному віці тривожність може закріплюватися як особистісна властивість. Дезорганізаційно впливають на навчальну діяльність тільки інтенсивні тривожні стани, які свідчать про порушення процесу шкільної адаптації.

4. Тривожність сприяє успішності діяльності у відносно простих для індивіда ситуаціях і перешкоджає чи веде до повної дезорганізації в складних, при цьому суттєве значення має вихідний рівень тривожності. Тривога є невід'ємною частиною навчального процесу, тому не можна її вважати як однозначно негативним станом. Однак, підвищена тривожність перешкоджає ефективній навчальній діяльності.

Аналіз результатів експериментального дослідження показав, що більшість ліцеїстів мали нормальний функціональний стан характерний даній віковій групі 70-80 уд./ хв. (19 осіб – 66 %), реагували на проведення тестування без явних змін лише 3 особи – 10 %, а

явне збільшення спостерігалось у 7 осіб – 24 %. Встановлено, що середній (58,7%) і високий (31%) рівень успішності та при цьому високий рівень тривожності характерний для 31% ліцеїстів. Найбільш стресогенними факторами виявились, які спричинюють тривожність у ліцеїстів виявились: перевірка знань і стан невідповідності очікуванням оточуючих. Проведений кореляційний аналіз показав, що між успішністю у навчанні і тривожністю учнів ліцею існує негативний середнього ступеня вираженості зв'язок. Отриманий коефіцієнт кореляції виявив тенденцію до підвищення тривожності із зниженням показників успішності. Якісний аналіз показників успішності у навчанні і тривожності показав, що найбільш емоційною стійкістю (адаптивним рівнем тривожності) в експериментальному класі характеризуються ліцеїсти із середніми показниками успішності у навчанні.

5. Робота з психопрофілактики та психокорекції тривожності у ліцеїстів повинна носити особистісно-орієнтований характер, сконцентрований на тих факторах середовища і характеристиках розвитку, які можуть спричинити високий рівень тривожності. В профілактиці та подоланні тривожності суттєву роль відіграє забезпечення ліцеїста широким репертуаром засобів дії у значущих для нього ситуаціях, вироблення ефективної моделі поведінки. В даному віці центральне місце повинна займати робота з розвитку й укріпленню Я-концепції ліцеїста, його ставлення до себе, конструктивному розв'язанню внутрішніх конфліктів [2, с. 72].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ананьев В.А. Введение в психологию здоровья / В.А. Ананьев. – С.-Пб.: Питер, 2006. – 384 с.
2. Омельченко Я.М. Психологічна допомога дітям з тривожними станами / Я.М. Омельченко, З.Г. Кісарчук. – К: Шкільний світ, 2011.– 112 с.
3. Рожков І.М. Методичні розробки з вікової фізіології / І.М. Рожков, О.Б. Спринь, С.К. Голяка. – Миколаїв, 2009. – 59 с.
4. Ромицина Е.Е. Методика «многомерная оценка детской тревожности» Е.Е. Ромицина. – С.-Пб.: Речь, 2006. – 112 с.

Рекомендує до друку науковий керівник доцент О. Б. Спринь

УДК 614.2:314.44+371.71

Загородня Г.М.

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО СТАН ЗА ОСТАННЄ ДЕСЯТИРІЧЧЯ

У статті розглядаються основні чинники впливу на здоров'я дітей, дана оцінка стану здоров'я дитячого населення України за останнє десятиріччя та шляхи його поліпшення.

Ключові слова: біологічний розвиток, здоров'я дітей, захворюваність.

The article examines the main factors affecting the health of children, assess the health of the child population in the last decade Ukraine and ways of its improvement

Key words: biological development, children's health, morbidity.

У період політичних та економічних змін в Україні виникла низка і медико-екологічних проблем, які становлять загрозу здоров'ю різних груп населення, передусім дітей. А здоров'я дітей – це майбутнє нації, її трудовий резерв та інтелектуальний потенціал і найбільш важливий ресурс будь-якого суспільства. Особливого значення стан здоров'я дітей набуває у період несприятливої демографічної ситуації. Поліпшення здоров'я дітей є